

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Миколаївської області** щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2024 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Миколаївської області в III кварталі 2024 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Миколаївської області** у III кварталі 2024 року свідчать, що на тлі війни, браку кваліфікованих працівників та здорожчання сировини і матеріалів респонденти послабили свої очікування щодо обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та щодо перспектив розвитку їхніх підприємств у наступні 12 місяців. Очікується швидше зростання цін. Девальваційні очікування залишаються високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні: баланс відповідей – «мінус» 18.8% (у попередньому кварталі – 0.0%) (графік 1). У цілому по Україні очікується зростання обсягів виробництва – 3.7%;
- зростання цін на споживчі товари та послуги вищими темпами: 68.8% респондентів очікують, що зростання цін перевищить 10.0% (у попередньому кварталі – 56.3%), у цілому по Україні – 45.5%. Головними чинниками інфляції респонденти і далі називають витрати на виробництво, воєнні дії та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- девальвацію національної валюти: знецінення гривні відносно долара США очікують 81.3% респондентів (у попередньому кварталі – 87.5%), у цілому по Україні – 88.5%;
- погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств: баланс відповідей – «мінус» 6.3% (як у II кварталі 2024 року) (таблиця). У цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 0.9%;
- загальні обсяги реалізації виробленої продукції, у тому числі на зовнішньому ринку, залишаться без змін: баланси відповідей – по 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 18.8% та «мінус» 20.0% відповідно) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 10.5% та 11.2% відповідно;
- зменшення обсягів інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – «мінус» 33.3% та «мінус» 25.0% відповідно (у II кварталі 2024 року – по «мінус» 25.0% відповідно) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 3.2% та 7.5% відповідно;
- зменшення кількості працівників на своїх підприємствах нижчими темпами: баланс відповідей – «мінус» 18.8% (у II кварталі 2024 року – «мінус» 33.3%) (графік 4). У цілому по Україні – «мінус» 10.9%;
- уповільнення зростання цін на товари / послуги, що купують підприємства: баланс відповідей – 87.5% (у попередньому кварталі – 100.0%). Респонденти також очікують зростання цін на товари / послуги власного виробництва: баланс відповідей – 68.8% (як у II кварталі 2024 року) (графік 6). На подорожчання товарів і послуг власного виробництва, за оцінками респондентів, найбільше впливають ціни на сировину, матеріали та енергоносії, а також курс гривні до іноземних валют (графік 7);
- зростання витрат на одиницю продукції: баланс відповідей – 43.8% (у попередньому кварталі – 37.5%). Респонденти області також очікують нижчі темпи зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника: баланс відповідей – 31.3% (у II кварталі 2024 року – 50.0%) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають воєнні дії та їх наслідки (зазначили 93.8% опитаних), брак кваліфікованих працівників і занадто високі ціни на сировину та матеріали (вплив чинника значно посилюється порівняно з попереднім опитуванням) (графік 5).

Респонденти прогнозують зростання потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити (43.8% опитаних), надають перевагу запозиченням у національній валюті. Оцінки умов доступу до банківських кредитів останнім часом пом'якшилися (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами, занадто складна процедура оформлення документів та надмірні вимоги до застави (вплив чинника посилюється порівняно з попереднім опитуванням) – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

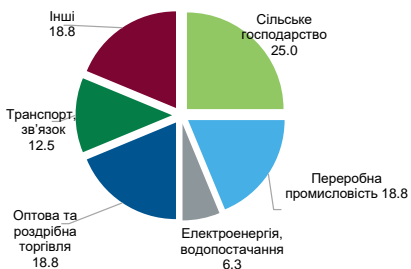
Усі респонденти зазначають, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 97.1%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

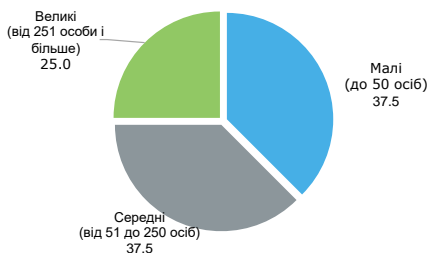
- поточний фінансово-економічний стан підприємств поганий: баланс відповідей – «мінус» 6.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 25.0%), у цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 6.0%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва залишається нижчий, ніж нормальний: баланс відповідей – «мінус» 20.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 44.4%);
- підприємства області здатні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей: баланс відповідей – 25.0% (у попередньому кварталі – 18.8%).

Паспорт вибірки^{1,2}

Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

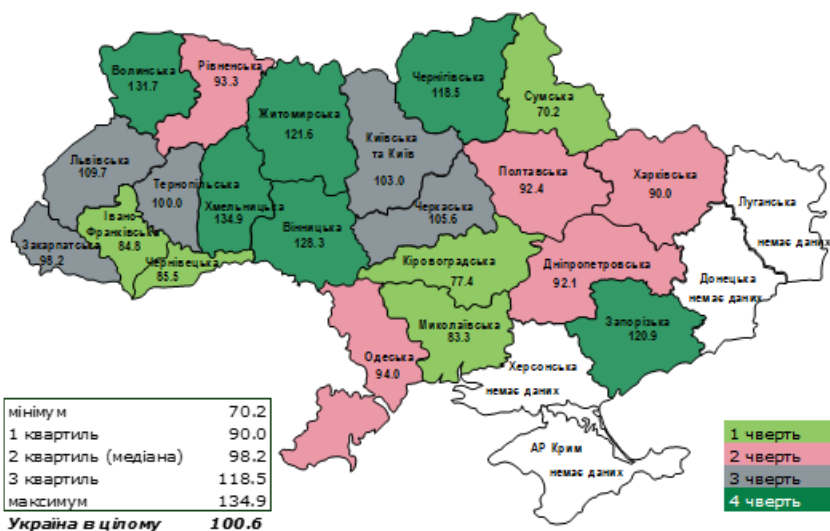

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 31 липня – 23 серпня 2024 року;
- опитано всього 16 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Миколаївської області щодо ділової активності (за складовими)

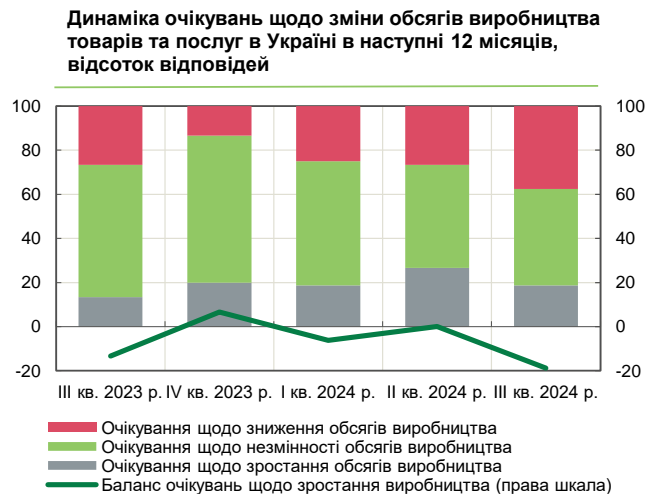
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2023 р.	IV кв. 2023 р.	I кв. 2024 р.	II кв. 2024 р.	III кв. 2024 р.
фінансово-економічного стану	20.0	26.7	12.5	-6.3	-6.3
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	13.3	13.3	6.3	-18.8	0.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-15.4	-15.4	-37.5	-25.0	-33.3
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	0.0	7.1	0.0	-25.0	-25.0
кількості працівників	0.0	0.0	-6.3	-33.3	-18.8

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

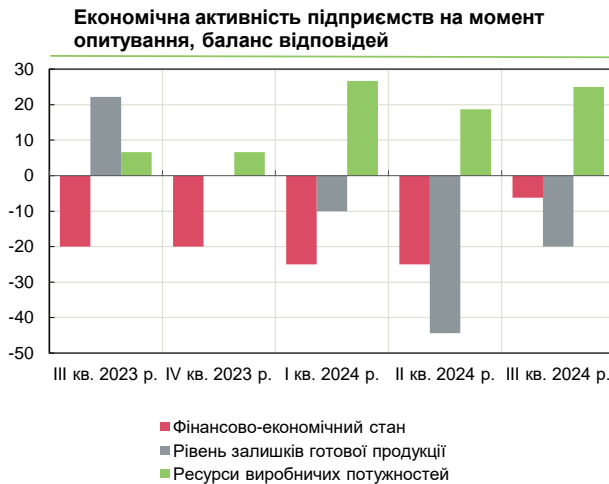
Графік 1

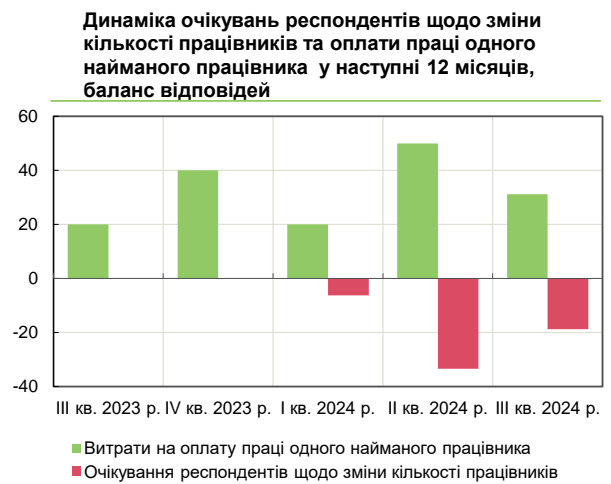
Графік 2

Графік 3

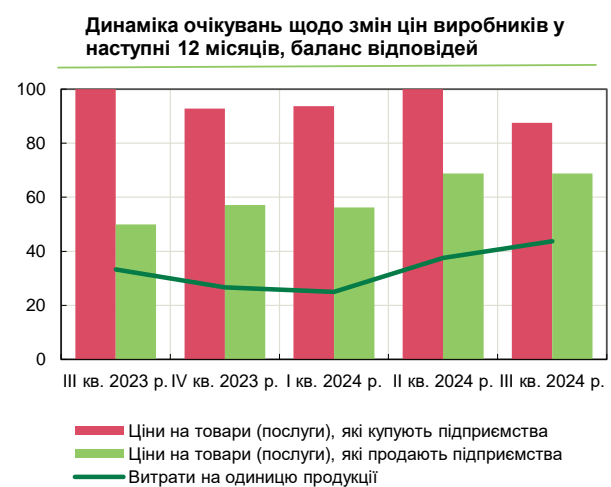
Графік 4

Графік 5

Графік 6

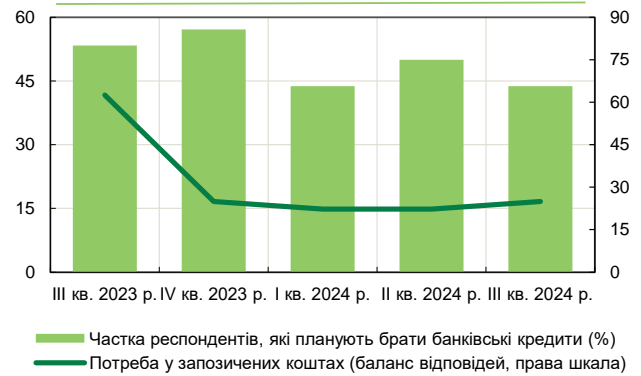
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

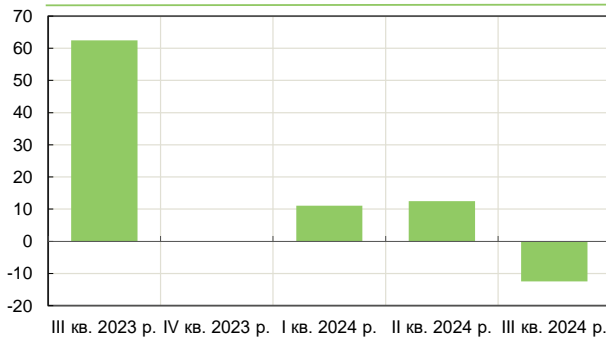
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

